

A Helyi Községi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A CLLD módszertannal megvalósuló Helyi Községi Fejlesztés Stratégiában (HKFS) Várpalota város teljes terület került meghatározásra, mint akcióterület.

Ennek az az oka, hogy elvárásunk, hogy a megvalósuló HKFS a város teljes egészének kulturális és közösségi életére hatással legyen.

A 270 km² kiterjedésű város népsűrűsége 140 fő/km², megyéjében a legnagyobb népességkoncentrációval rendelkezik. Lakónépessége 2014. január 1-jén 20 106 fő volt, némileg kevesebb, mint a város Pétfürdőtől való elválása után, 1998-ban. A népességszám folyamatos csökkenése már a rendszerváltozás idején megkezdődött, a város ugyanis a gazdasági-társadalmi átalakulás egyik nagy veszteseként élte meg az 1990 utáni éveket.

Várpalota népessége a megelőző évtizedekben gyors ütemben gyarapodott; az 1900-as évek eleji népességszáma a 6000 főt is alig haladta meg, 1990-re viszont már 27.000 főre duzzadt népességszáma. A rendszerváltozás után drasztikus népességcsökkenésről mégsem beszélhetünk, az egyetlen komolyabb visszaesést Pétfürdő különválása okozta 1997-ben.

A népességcsökkenés ennek ellenére folyamatos, bár kismértékű, amelyet részben a város természetes szaporodásának állandó negatívuma okoz. Kiemelendő ugyanakkor, hogy a természetes fogyás tekintetében Magyarország és a Várpalotai járás adataihoz képest a Várpalota városi adatok kedvezőbbek a vizsgált időszakban.

Az egyes települések társadalmi szerkezetét vizsgálva összefüggéseket lehet találni a területi és társadalmi tagolódás közt, mely visszavezethető a város gazdaságfejlődésére, városfejlesztési programokra és beavatkozásokra. Várpalota városrészei is változatos képet mutatnak. A 2008-ban készült Integrált Városfejlesztési Stratégia 8 városrészt azonosított, leírta társadalmi és gazdasági sajátosságait, bemutatta egymáshoz viszonyított helyzetüket. (2011. évi népszámlálási adatok alapján)

Belváros:

A városrész lakónépességét tekintve a 2000-es évek eleje óta csökkenő tendenciát tapasztalhatunk. 2007-ben 3254 fő, 2011-ben 2982 fő élt a városrészben.

Tési-domb:

A lakónépesség száma 2001-ben 6335 fő volt, 2007-ben 5473 fő, viszont 2011-ben már 5990 fő. A 2000-es évek elejétől csökkent a városrész lakónépessége, ám az utóbbi években ismét növekedés volt tapasztalható – nagyon valószínű, az IVS nyomán ebben a városrészben megvalósult szociális városrehabilitációs projekt is hozzájárult a lakókörnyezet vonzóbbá tételéhez, a népességmegtartáshoz és –vonzáshoz.

Felsőváros:

A lakónépesség száma 2001-ben 2448 fő volt, ez 2007-re nagymértékben növekedett, ekkor 2834-en laktak itt, közel 400 fővel többen, mint 6 évvel korábban. 2011-ben viszont jelentős visszaesés volt tapasztalható, ekkor 2148 fő alkotta a városrész lakónépességét.

Inkám:

A lakónépesség száma 3101 fő volt 2001-ben. 2007-re ez a szám csökkent, ekkor már csak 2988 fő lakott a területen. 2011-ben további kismértékű csökkenést regisztráltak (2914 fő). Korösszetételük fiatalosabb, mint a város egészében.

Inota:

2007-ben a lakónépesség száma 1903 fő volt, ez 2011-re 1810 főre csökkent.

Készenléti lakótelep:

A városrészben lakók száma folyamatosan csökken, 2011-ben 665 fő élt itt. Körükben az időskorúak aránya kiemelkedően magas.

Ipari terület:

A város déli területén, a 8-as úttól délre elhelyezkedő szűken vett városrész funkcionálisan abszolút egyveretű, területén az ipar és a szolgáltatások területén tevékenykedő vállalkozások vannak jelen, ezzel szemben lakófunkciója minimális, csupán 4 fő rendelkezett a területen állandó lakhellyel.

A városhoz kötődést, helyi identitást alakító tényezők közül elsősorban a közösségteremtő, közösségi élményeket adó akciók, rendezvények emelendők ki, valamint a városi értékek, hagyományok tudatos ápolása, fenntartása. Várpalota 2013-as Közművelődési Konceptiója megfogalmazza a város kulturális küldetését: „A hagyományokat felelevenítve és megőrizve, a kor igényeinek megfelelő új szokásokat kialakítva a kultúra közérzetjavító eszközeivel – a városhoz való kötődés legfontosabb pilléréként a család, a rokoni szálak megerősítésére épülő koncepcióval – növelhető az itt élők lokálpatriotizmusa és megteremthető egy új és vonzó kisvárosi hangulat.”

A közművelődési feladatokat a Thury vár Nonprofit kft. látja el, mely kezeli és működteti a városrészekben megtalálható intézményeket és közösségi tereket.

A kulturális és közösségi élet központja a belváros, így az egész település lakossága számára fontos és szolgáltató létesítményeket indokolt ide telepíteni. Ez az alapja a kulcsprojektben megfogalmazott könyvtári funkció áthelyezésének is, melyre már 2005 óta folyamatosan elképzelések álltak rendelkezésre, 2009-ben tanulmány terv is született, 2011-ben pedig a könyvtár igazgatója nyílt tanulmányban fogalmazta meg a könyvtárfunkció modernizálásának és fejlesztésének szükségességét.

A városban 84 bejegyzett egyesület és 43 bejegyzett alapítvány tevékenykedik (forrás: www.birosag.hu)

A színes, a településrészeket lefedő civil aktivitásra támaszkodva biztosított a CLLD forrás sikeres és sokszínű felhasználása. Ez alatt a változatos projektek mellett a szervezetek aktív együttműködését és közös megvalósítását is értjük.